

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekkzámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Elfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós Gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Égzász évre 4. félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1937.

XVIII. évfolyam, 44. szám.

Október hó 31.

Kapunyitás előtt

Amikor olvasóink ezeket a sorokat kézbe veszik, már megnyitott a magyar országgyűlés új ülésszaka. Megindul újra a parlamenti élet, a törvényalkotás munkája, hogy kielégítse azokat a szükségleteket, amelyek állami, gazdasági és szociális helyzetünkben felmerültek.

Ezuttal azonban többről van szó, mint egyszerű ülésszakról. Az a feladat, amely ezuttal a törvényhozásra vár messze túlemelkedik a hétköznapi munkáján. Az országgyűlés előtörténelmi jelentőségű javaslatok kerülnek, amelyek új fejezetet nyitnak a magyarság sorskönyvében. A választójogi reformra gondolunk, amely az ugyancsak most beterjesztendő felsőházi javaslattal együtt betetőzése annak a nagyszabású alkotmányjogi reformsorozatnak, amely ebben az évben az államfői jogkör kiterjesztéséről szóló törvény megalkotásával vette kezdetét. A három reform közül kétségtelenül a választójogi illeti az elsőséget, mert hiszen elsősorban ez dönti el, hogy milyen lesz a jövőben a magyar közélet, kiküszöbölődnek-e az eddigi rendszer hibái és beteljesednek-e azok a várakozások, amelyeket a közönség az új rendszerhez fűz.

Ez a magyarázata annak, hogy a politikai életet most teljesen a választójogi készülődések foglalkoztatják és ezek szinte minden egyéb kérdést háttérbe szorítanak. Pedig itt más, nagyon fontos feladatokat is meg kell oldani. Tudomásunk szerint most tárgyalja le a parlament a tüzharcos javaslatot és most kerül a törvényhozás elő a mezőgazdasági munkások éregségi és rokkantsági biztosításáról szóló törvényjavaslat is. Különösen ennek az utóbbinak van nagy jelentősége, mert első lépésnek alkotta az agrármunkásságra kiterjesztendő egészségségi és szociális biztosítás rendszerének.

Ha valaha, most igazán szükséges, hogy a parlament munkáját nyugodt légkörben végezhesse. A magyar társadalomnak ügyelni kell arra, hogy ezt a légkört belülről lehetőleg semmi meg ne zavarja. Kívül ugyanis nagyon feszült a helyzet, állandóan borotva-élen táncol a béke és sohasem tudhatjuk, hogy a holnap nem hoz-e felfordulást a nyakunkra. Bármilyen történjen is, annyi bizonyos, hogy egy lehetőleg nyugodt, fegyelmetlen nemzetre nézve kisebb veszedelmet jelent, mint ahol sok izgatott anyag gyűlt már össze a társadalomban. Ezért törekszik a kormány is arra, hogy egyrészt a titkos választójogi törvénybeiktatásával, másrészt a szociális hiányok pótlásával csökkentse idebent a gyülekező anyagot és megteremtse politikai és szociális téren a történelmi időkhez méltó lelki egység feltételeit.

A miniszterelnök hatalmas beszédével megkezdődött a politikai élet Darányi miniszterelnök a kormány szociális népi politikájáról

Élénk várakozás előzte meg a Nemzeti Egység pártjának október 26-ra egybehívott első őszi pártértekezletét, amely keretében szolgált Darányi Kálmán miniszterelnök programadó beszédének.

Kitörő lelkesedéssel fogadta a miniszterelnököt, aki *Irady Béla* országos elnökkel jelent meg a párt hatalmas nagyteremben. Az értekezlet az országos elnök nyitotta meg, időközbe a több, mint egy éve miniszterelnök *Darányi Kálmán*, méltatva munkásságát, hódolattal emlékezett meg ezután a kormányzóról, majd köszöntötte miniszterségük ötödik évfordulóját alkalmával *Fabinyi, Hóman* és *László* minisztereket.

A miniszterelnök elsősorban megállapította, hogy a párt tagjait áthatotta a közös felelősség tudata, annak a tudata, hogy a párt közös világnézet alapján, közös célok elérésére törekszik a nemzet érdekében. Az őrdem és elismerés tehát a párt képviselőtagjait is megilleti.

Hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a párt megőrizze egységét, amelyet különféle izgalmak keltésével meg akarnak bontani. Erélyesen kijelentette a miniszterelnök, hogy

A kormány a néppel, a népért dolgozik

A miniszterelnök a kormány belpolitikai célkitűzéseinek ismertetésére tette rá, megállapította, hogy

a politikának első kötelessége a termelő, építő, erőket egyesítő munkában összefogani mindazon értékeket, amelyekkel a nemzet rendelkezik. Feloldani azokat a szociális feszültségeket, amelyek megszüntetése módjában áll. Társadalmi osztályok, termelési tényezők között megteremtieni és fenntartani a nemzeti igazságnak megfelelő békét, a néppel, a népért dolgozva, fokozatos építőmunkával biztosítani fennmaradásunk és nemzeti aspirációinknak megfelelő jövő fejlődésünk alapjait.

A közjogi reformok ismertetése során hangsúlyozta a miniszterelnök annak a fontosságát, hogy a titkos szavazás kérdése helyesen oldassék meg, hogy a nemzet erőgyarapodását eredményezze. Bejelentette, hogy

a községek ügyvitelét egyszerűsíteni kívánja, hogy a jegyző többet foglalkozhasson a falu népének szociális és gazdasági kérdéseivel.

A kormány folytatni fogja a falusi lakosság egészségségének javítása érdekében megkezdett akciót, mert a jövőben még fokozottabban kell érvényesülnie a szociális gondoskodásnak a szegényebb

a kormány nem tűr el semmiféle törvénytelen politikai agitációt,

a zuglakokra és röpiratokra vonatkozóan a kormány rövid törvényjavaslatot fog benyújtani, ezeknek a sajtótermékeknek előzetes bemutatását rendelve el.

A kormányzat irányzatát egy hajszálnyival sem hajlandó, természetesen halfélé eltolni, de nem hajlandó fantaszták törekvéseinek sem teret engedni, még akkor sem, ha azok nemzeti jelzőszavak alatt jelentkeznek.

Annak leszegzése után, hogy a magyar külpolitika irányvonalaival változatlanok é

külpolitikánknak továbbra is a római jegyzőkönyvek képezik az alapját,

leszegte a miniszterelnök, hogy a kisantantai való normális viszony kialakulása a kisebbségi sorsban élő magyarság helyzetének javulása előtt nem lesz elérhető.

A kormány a néppel, a népért dolgozik néposztály gyermekeivel szemben.

A kormány beruházási programja elsősorban a szociális népi politika érvényesítését célozza.

Ezzel kapcsolatban megemlékezett a miniszterelnök arról, hogy a gazdaságosságok terén a *teherrendezés tényleges keresztvitelét a megvalósulás stádiumába sikerült jutatni*. Az adókievítés terén súlyt fektet a kormány arra, hogy az arányosan történjen és az ingóvagyon is kivegye részét a közteherviselésből. A vidéki rendkívüli házaadmentességek meghosszabbításának kérdésével foglalkozik a miniszterium.

Erősíteni akarjuk a magyar földet...

A továbbiak során a miniszterelnök a megoldásra váró termelési, értékesítési, földbirtokpolitikai és szociális kérdések ismertetésére tért át.

Hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy a termelés minőségének fokozása elengedhetetlen feltétele az értékesítés sikerének. A köztenyésztés minőségi fejlesztése érdekében is megfelelő intézkedések történnek. A borértékesítés terén tett intézkedések ismertetése kapcsán megállapította a miniszterelnök, hogy sikerült megakadályozni a borárak lemoratórisát. Bejelentette, hogy a szesz-törvény tervezete elkészült és ezt, va-

lamint a hegyközségekről szóló, átadogozott törvénytervezetet rövidesen le fogja tárgyalni az érdekeltségekkel. Rámutatott arra, hogy a csöves tengeri árának biztosítása nagy szociális kihatással volt, mert

sokszázezer magyar gyerek számára jelentett cipőt és téli ruhát.

Nagy jelentősége van a miniszterelnök ama szavainak, amelyek szerint

a folyó költségvetési év hátralévő ideje alatt körülbelül 10.000 hold kerül telepítési célok szolgálatában felhasználásra.

Ezenfelül adó- és illetéktartozás fejében is jelentősebb terület lesz fokozatosan ilyen célra felhasználható.

Erősíteni akarjuk a magyar földet, meg kell tartanunk és erősíteniünk mezőgazdasági népességünket.

Azt, amely birtokosa a földnek és azt is, amelynek földtulajdona nincs.

Célok tehát, — mondotta a miniszterelnök — hogy

a mezőgazdasági munkásság problémái összességükben felderítettessen a ezért intézkedtem a Mezőgazdasági Szociálpolitikai Tanács ujjalakítása iránt.

A mezőgazdasági éregségi biztosítási akciónak gazdasági és pénzügyi alapjait sikerült biztosítanunk s rövid időn belül foglalkozhatik a törvényhozás ezzel a javaslattal.

A miniszterelnök ezután a kormány kereskedelem- és iparpolitikai célkitűzéseit ismertetve, leszegte, hogy az annakidején Szegeden tett ígéretét nagyrészt beváltotta, majd így fejezte be nagyhatalus beszédét:

— Meg vagyok győződve, kedves barátaim, hogy mindannyian egyetértéssel velem abban, hogy erkölcsi megújulás, közéleti és magánéleti tisztesség, a boldogult elődöm által oly ékesszólóan hirdetett

magyar testvériség és sorsközség tudata kell, hogy áthassa a nemzetet és behatoljon a magyar ifjúság vérkeringésébe s azt testben, lélekben felfrissítse.

Hála Istennek, erre meg is van minden reményeségünk s ezért nézek bizakodó lélekkel a jelen nyomorúságából is a jobb magyar jövőbe.

Darányi Kálmán miniszterelnök beszédét szílnni nem akaró vilharos taps és éljenés követte. A párt tagjai felálltak helyükörről s pörökig lelkesen ünnepelelték és áttették a miniszterelnököt, majd a csend helyéülállva *Irady Béla* országos elnök mondott köszönetet a miniszterelnöknek nagyjelentőségű politikai nyilatkozatáért.

BELPOLITIKA

A képviselőház és felsőház első ülése

Kedden, október 26-án nyílt meg a magyar országgyűlés új ülészaka.

A képviselőház üléset nagy érdeklődés mellett *Sztranyavszky* Sándor dr. elnök nyitotta meg. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg a magyar közélet nagy halottairól, elsősorban vitéz *Horthy* István tábornokról. A bejelentések elhangzása után a Ház alelnökét választották meg. Alelnökké választották *Kornis* Gyulát és *Bobory* Györgyöt. Háznyag ismét *Putnoky* Móric lett.

Ezután *Hóman* Bálint a százéves Nemzeti Színházról szóló törvényjavaslatot; *Lázár* Andor igazságügyi miniszter a felsőház jogköréről szóló törvényjavaslatot terjesztette be.

A bizottsági tagsági helyek betöltése után a Ház elhatározta, hogy október 28-án lesz a legközelebbi ülés.

A felsőház ülése

Ugyancsak október 26-án tartotta első ülését a felsőház is, amely tízperces formális ülés után végetért.

Uj belügyi államtitkár

A kormány a belügyminiszter előterjesztésére vitéz *Bobory* György dr. magyar királyi titkos tanácsos, államtitkár ettől az állásától saját kérelmére felmentette és egyáltalán megengedte, hogy neki buzgó szolgálataiért elismerését tudtul adják.

A kormány a belügyminiszter előterjesztésére tahvári és tarkói *Tóhy* László dr. magyar királyi titkos tanácsos, országgyűlési képviselőt államtitkárrá kinevezte.

Az osztrák kancellár magyarországi látogatása

Schuschnigg osztrák szövetségi kancellár, aki szenvedélyes falvakadás, október 22-én, autón a bábolnai és kisbéri állami ménésbirtokra érkezett. *Darányi* Kálmán miniszterelnök meghívására. *Darányi* Kálmán miniszterelnök szombaton, október 23-án találkozott az osztrák kancellárral, akivel délután 5 óráig maradt együtt. A kancellár az esti órákban utazott vissza Bécsbe

Megalakultak a képviselőházi bizottságok

Október 27-én délelőtt megalakultak a képviselőházi bizottságai. A földmívelésügyi bizottság elnöke *Mayer* János ny. miniszter, a Falu-Gazdaságszövetség elnök, helyettes elnöke *Krúdy* Ferenc, a Falu-Gazdaságszövetség ügy. alelnöke és *Gyömörey* Sándor o. gy. képviselő lettek.

Schandi Károly dr. a zárszámadás vizsgálóbizottság elnöke és a pénzügyi bizottság helyettes elnöke lett.

A paradicsomkivétel érdekében

Az emelkedő bolgár kivétel erős vérszót támaszt a magyar paradicsomnak. A magyar paradicsom túlnyomó része ugyanis vékonyhéjú, lédús és ezáltal kevésbé jó állapotban érkezik meg rendeltetési helyére, mint a szállítást jobban bíró, erősebb héjú bolgár paradicsom. Az Országos Mezőgazdasági Kamara részletesen foglalkozott ezzel a kérdéssel. Szükségesnek mutatkozik, hogy csak olyan fajták kerüljenek kivételre, amelyek az eddigi tapasztalatok szerint jól bírják a szállítást és a külföldi igénytel teljes mértékben kielégítik.

VILÁGKRÓNKA

Kina diktátora, *Csang-Kai-Sek* tábornagy kivégeztette *Csang-Szül-Lian* tábornokot, aki a nyáron öt letartóztatta.

A Földközi tengeren ismeretlen repülőgégy francia gőzöst bombázott.

A japánok Sanghájnál áttörték a kínaiak frontját. Spanyolországban Franco csapatai folytatják előnyomulásukat.

Százéves a Nemzeti Színház

A százéves *Nemzeti Színház*át ünnepele október hó 25-én a *Magyar Tudományos Akadémia* nagyertermében a hivatalos Magyarország. A nagyszabású ünnepségen a közéleti előkelőségek óriási táboraának élén résztvettek a Kormányzó és hitvese, a bíboros-hercegszék, a királyi hercegek, a kormányelnök és a kormány tagjai, az országgyűlés két Házának elnökei.

Megnyitó beszédet *Hóman* Bálint kultuszminiszter tartott. Üdvözölte a színház művészeiben és vezetőiseiben a magyar eszme bátor harcosait és a magyar jövő tanítómestereit. Beszéde végén bejelentette a miniszter, hogy

törvényjavaslatot fog benyújtani a Nemzeti Színház érdemeinek megörökítéséről.

Ugyanakkor közölte a színház tagjai közül a kitüntetettek és kinevezettek névsorát, amelyet az intézet igazgatójának neve nyitott meg.

A színház történetét ünnepi beszéd keretében *Tasnády* Nagy András államtitkár ismertette. Az államtitkár után *József* királyi herceg üdvözölte a 100 éves Nemzeti Színházat a *Tudományos Akadémia* nevében, majd a különféle közéleti intézmények szónok-

kainak üdvözlő beszédel hangzottak el. Az üdvözléseket *Márkus* Emilia köszönte meg.

Este díszelőadás volt az idegen hajlékban meghuzódó *Nemzeti Színház*-ban. Ebben az előadásban részt kért és kapott az *Operaház* is, a régi Nemzeti Színház egykori ikerestíve. A Nemzeti Színház személyzete az *Árpád ébredését* adta elő. Ezt a gyönyörű előjátékok száz évvel ezelőt *Vörösmarty* Mihály írta a *Pesti Magyar Játékszin* megnyitására. Ez volt a jubiláló színház első neve. Az *Operaház Béla futásának* első felvonását adta elő. Ez viszont a legújabb magyar opera. A díszelőadás ragyogó pompa keretében folyt le a kormányzó pár s a meghívott közéleti előkelőségek lelkes tapsa és ünneplése közben.

Az országjáró szülő fényes ünnepségnek megható jezezte, hogy *Náday* Béla, a Nemzeti Színház örökös tagja éppen a jubileum napján hunyt el hirtelen az Akadémia ruháiban. A kissé megkészt 60 éves művész kabátja leveteése közben lett rosszul. *Tasnády* Nagy államtitkár beszéde közben, aki sógora volt. Felcségedt, *Tasnády* Ilonát ugyanakkor tintették ki. Megrendítő színészhálal...

A csereakciók a gazdajfjusság utját készítik elő

A *Falu-Gazdaságszövetség* ötödik magyar-olasz gazdajfju-csereakciójának magyar résztvevői többnapos olaszországi tartózkodás után Rómában gyülekeztek hazautazás előtt *Szeker*es László dr. főtitkár vezetésével. Gazdajfjuak az Örök Város nevezetességének és szépségeinek megtekintése után tisztelő látogatást tettek a *Fascista Pártban*.

Achille Starace főtitkár, akik évek hosszú sora óta szeretettel támogatja a nagyjelentőségű csereakciókat, a látogatás időpontjában Berlinben volt s így helyette *Zangara* képviselő fogadta a magyar gazdajfjuakat. *Szeker*es László dr. üdvözlésére hosszabb beszédben fejtegette a magyar és olasz gazdasági kapcsolatok kimélyítésének szükségességét.

— A jövő az ifjúságé! — mondotta. — Nekünk gerinces ifjúságra van szükségünk, olyanra, mely az

Isten, haza és kötelességjeljesi-

Folytatni kell a csereakciót

A fiuk ezután *Rossoni* olasz földmívelésügyi minisztert keresték fel, aki a többek között a következőket válaszolta az üdvözlésekre:

— A gazdasági mérkőzés technikai és pénzügyi részét sikerült megoldani. Nehéz kérdés volt — mondotta — mert földünk kevés, emberanyagunk pedig egyre szaporodik. Nagyvezérünk, *Mussolini*, azonban szerencsés kézzel itt is fején találta a szöveget.

Ma ott tartunk, hogy Itália meg akarja és tudja is termelni kenyért. Az egyik fontos összeköttetés kapocs a két nemzet között a gazdajfju csereakciója.

Littoria a fascista akarat és tudomány győzelme

Másnap *Araldo Crollanza* volt olasz közunkügyi minisztert keresték fel gazdajfjuak. *Crollanza* most a „Leszerelt Katonák Szövetségének” elnöke. A szövetség birtokain voltak gazdajfjuak elhelyezve. *Crollanza* többször meglátogatta ott tartózkodásuk alatt gazdajfjuainkat. Az elutasítás előtt hosszasan elbeszélgetett velük. Gazdajfjuak — amint a *Vasárnap* hasábjain többször közöltük — igen nagy haszonnal töltötték el az időt Littoriában, mert szemtanúi lehettek, hogy a fascista akarat és tudomány még a mocsár-birodalomból is termé-

tés fogalmával nő fel és amely hivatta van a két baráti testvérnemzet között az évszázados rokonszenvet még jobban ki-munkálni.

Vigyétek haza — mondotta — az olasz *Fascista Párt* és a *Duce*, valamint az olasz földmívelés-társadalom üdvözlését a némes magyar nemzetnek, amely büszke lehet, hogy ilyen királó fia vannak.

Ezután gazdajfjuaink katonás alakulatban, a fascista díszország sorfala között, a palatában lévő „szentély”-hez vonultak, ahol néhány percig áhítattal adóztak azok emlékének, akik a fascista világfelfogás mártírjaiként estek el az új erkölcsi eszme szolgálatában.

A szentély megkoszoruzása után *Zangara* h. titkár és a *Fascista Párt* vezető személyiségei előtt díszmenetben vonultak el gazdajfjuaink, feltűntest kelve katonás viselkedésükkel és fegyelmeztségükkel.

Éppen azért

szükségesnek tartjuk folytatni a kitűnően bevált csereakciót, mert tudjuk, hogy

nemzeteink gazdajfjuának, a „holnap emberei”-nek az utját készítjük elő.

A magyar és olasz gazdatársadalom arról nevezetes, hogy ragaszkodik a haza földjéhez, amely sohasem fordul el attól, aki szívből szereti.

A nagy magyarbarát *Rossoni* földmívelési miniszter, akinek köszönhető az idei csereakció, ezután hosszasan elbeszélgetett *Szeker*es Lászlóval.

földet teremtett, városokat alapított, ahol az emberek százezrei találnak tisztességes megélhetést és otthon

Szövetségünk ezután is nagy hálát fejezi ki *Crollanza* miniszternek és a „Leszerelt Katonák Szövetségének”-nek, különösen *Marchese Solara* del Borgo. Com. Tindi com. Dott. Michelis és dott. Gianotti uraknak, akik nagy megtérülést és szeretettel intézték gazdajfjuaink ügyét.

Gazdajfjuaink *Villani* Frigyes báró követünket meglátogatták, aki igazi magyaros szeretettel és uszonnával fogadta gazdajfjuainkat. *Villani* báró

órákon keresztül elbeszélgetett gazdajfjuainkkal és a hallottak fölött igen nagy meglepetését fejezte ki, hangszolyva azt, hogy nagyon örül az olasz-magyar gazdajfju csereakció nagy sikerének, amely az idei esztendőben is valóra váltotta a hozzáfűzött reményeket.

Gazdajfjuaink *Venezia* és *Triest* meglátogatása után tértek vissza többnapon át távollét után Magyarországra. Az olasz határról táviratilag üdvözölték az olasz birodalom nagy vezérét, *Mussolini*t, *Achille Starace*t, a *Fascista Párt* főtitkárát és *Rossoni* földmívelésügyi minisztert.

(Sz. L.)

Hazámért

Messze, messze elveti a sors néha a kenyeréért küzdő magyar karokat, hogy a télre valót megoldozzák az itthon hagyott kis családnak. *Zay Borbás* Károly is Németországba került meg a nyár elején, hogy késő őszig ott foglalkodjék a hatalmas német nemzet óriási sófrában. Egyrészt, hogy a magyar nemzet becsületét és tisztességét őregbítse, másrészt pedig a betevő falatot s a gnyájt szerezeze meg. Ott van egészen. Testület-lekésült. Csak a szive van ugyan gyakran. S talán, mint alább közölt verse mutatja, többet van itthon, mint a messze idegenben. Jól is van ez így. Dobogjatok csak egyszerű falusi magyar szívek a hazáért és Istenért. Dobogjatok. S nem csak lesz tetszhalott a hazátok. Az erős és meg nem alkuvó szívek talpra állítják, Léközüljük a veszedet, melyet *Petersdorfan* Írtál *Zay Borbás* Károly testvérnék, mert meleg, egyszerű és vigasztaló:

Távol a Hazámért, messze idegenbe, Bátor sugárát a Nap hinti szemembe. Bucsuzik a földtől, csak rövid időre, Csókot int s eltűnik a végtelenségbe. Messze száll a lellem szép Magyarországra

És ott betekint egy picike kis házba, Megnézni hű párját, ugyan mit csinál, mit?

S látja, hogy érette buzogni imádkozik.

Aldott légy jó lélek, hű, szerető párom,

Értd dobog szívem ezen a világon. Az Isten áldja meg szerető, hű szivedet,

Ne szűnjön meg soha szeretni engemet.

Hazámért, páromért, a szívem sugja, Kitarógn dolgozni, mig eljön az óra. Akkor számon kérik, mit tettél

S aszerint kopod majd a megérdemelt bért.

El? Nem! Nem veszhet el ez ország és e nép,

Mig szívünk lánggal ég Istenért... hazáért...

Bármely részére kerüljön a világnak, Ez legyen jelszava minden honpolgárnak!

Az Országos Széchenyi Szövetség tisztújító közgyűlése.

Az Országos Széchenyi Szövetség *Christina* Béla elnöklésével október 27-én este tartotta tisztújító közgyűlést. Az elnöki megnyitót után *Péter* Ernő dr., a Szövetség Falununkjáról számolt be nagy érdeklődés mellett. Utalt arra, hogy több, mint 50 községben készített a Szövetség ügynevezett szociográfát felvételeket, több kiállítás rendezett és meg szervezte az országos falutaluk értekezleteket. A közeljövőben a kisbérii részére a nagy szövetkezeti központok támogatása mellett szövetkezeti szemlériumokat terjeszt a Szövetség; további komoly teret egy földművelési szövetkezeti körnek, amelynek során a különböző szakfőrék tartanak előadásokat. A külügyi szakosztály működéséről *Kocsis* Lajos számolt be, majd *Fabry* Sándor dr., a társadalomtudományi szakosztály működését ismertette.

Ezután a tisztújításra került sor. A jelölő ifjúsági elnök: *Jellinek* Győző dr. meglátta a Szövetség tevékennek besznos munkásságát, majd megajeltette a választást. Elnök: *Imreh* Ferenc, ügyvezető alelnök: r. *Vásony* György, főtitkár *Zöld* József dr.

Törleszt a gazda...

Az Országos Mezőgazdasági Kamara Jelentése

Az Országos Mezőgazdasági Kamara új helyzetjelentése szerint az elmúlt hetekben az időjárás általában a mezőgazdasági munkák elvégzésére kedvező volt. Az őszi vetések szépen kelnek és bokrosodnak, a vetés azonban még folyik.

A kapások jól sikerültek. A takarmányellátás biztosítottnak látszik. A kisebb gazdaságok nagyrészt már leszüretelték az uradalmaiban a szüret még folyik. A rothadás mindenütt nagy károkat okozott s ennek következtében a terméskilások lényegesen csökkentek. Általában sok a ferges gyümölcs. A kerti vetemények fejlődésének az időjárás nagyon kedvezett.

A búza ára a világpárlás főle emelkedett s ezzel a buza kivétel megegyeztetett. A rozspiacot és a búzánál is nagyobb mérvű üzlettelenség jellemzi. Használóképpen szünetel a takarmány-árpa-üzlet; sörárpából csak jobbminőségű árú talál aránylag könnyű elhelyezést. A zabpiac lángha. A tengeri-piacon a kínálat tartózkodó s az árakululás határozottan emelkedő. A csöves-tengeri ára 5.50 és 6.50 pengő között voltak feladálomásoként. A magpáccon feltűnő a lucernamag ugrrászerei emelkedése.

Az állategészségügy kielégítő. A sertésüzemelés tevékenység növekedésben van. A belföldi piacokon a sertésárak tartózkodó. A szedett sertésben a kínálat még mindig nem emelkedik.

A belföldi juhpiacokon az árak bizonyos

fokig lemorzsolódtak. A gazdák azonban még mindig 50-60 filléres árakért kínálják eladásra juhaikat.

A Lőértékesítő Szövetkezet működése következtében a belföldi árak tartózkodó. A Szövetkezet úgy a melegtré, mint a hidegtréru lovak szállítást a meghatározott terv szerint folytatja.

A jelentés a továbbiak során megállapítja, hogy

a gazdák törekednek adósságaikat szabadulni. Ahol lehet, törlesztik tőketartozásaikat.

Rendesen folynak be az adók is. Bár sokhelyen szükség volna befektetésekre, megfigyelhető, hogy

a gazdák inkább a régi tartozásaikat igyekeznek szabadulni s nem szívesen vennének fel újabb adósságokat,

bár erre nem is kínálkozik lehetőség, a bankok tartózkodása folytán.

A mezőgazdasági munkások számára elegendő munkaalkalom kínálkozik, sőt miután sokhelyütt a szürettel összeesett a tengeritörés, munkáskereső állott be, a napszámbérek emelkedtek. Szőlővidékeken férfinaszám 2.50, női 1.60 pengő éllemmel. A munkások foglalkoztatása enyhíti a hiányt, ami abból adódott, hogy a kis gabonatermés miatt nem jutott elegendő gabonaresz a munkásoknak.

A gazdák követelik a fogyasztói árak csökkentését

A Felsődunduti Mezőgazdasági Kamara Khuen-Hédervány Károly gróf elnökletével most tartotta meg első őszi gyűlést, amelyen számos időszaki agrárkérdést tárgyaltak meg.

A tejgazdálkodással kapcsolatban Holtscher Károly országgyűlési képviselő hangoztatta, hogy

az értékesítés megfelelő megszervezése és a rentabilitást biztosító árak hiányában csökkenés fenyegetheti az állatállományt.

A burgonyairtékezéssel kapcsolatban leszegette a kamara, hogy kettős célt kíván elérni:

egyrészt felemelni a gazda felé az östermelői árat, másrészt csökkenteni a fogyasztók közötti árát.

A tulmagas burgonyapiaci árak a fogyasztásra erősen csökkentőleg hatnak, ami igen káros jelenség. Ennek következtében

a tulmagas közvetítési költségeket, szükség esetén hatalmi szövel, a hatóság útján kellene szabályozni.

Khuen-Hédervány Károly gróf elnök hangsúlyozta, hogy a belföldi fogyasztás erőteljes felemelését súlyos szociális és népegészségügyi szempontok is követelik.

Elismeréssel emlékezett meg a kamara arról, hogy a kormány beavatkozása folytán a termék 6.7 pengő árát kaptak a csöveskukoricáért.

A cukorpatétermelés, illetve értékesítés és adókvetési kérdések tárgyalásával ért véget a nagyjelentőségű ülés.

kilométernyi utat a kormány rövidesen állami közútnak szándékozik átminősíteni, illetve átépíteni.

Uj utak építési költségeire az elmúlt 12 év alatt 90,719,022 pengőt és 8.6 millió svájci frankot, kerekén 100 millió pengőt fordított a kormány.

Meg kell állapítanunk, hogy a kormány továbbra is fontos programjának tekinti az elsőrendű utak megépítését és a már meglévő utak karbantartását. Ezt bizonyítja, hogy az 1936-37. évben a kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium költségvetésében (a nyugellátási kiadások figyelemmel kívül hagyásával), elő-

irányzott 37,491,000 pengőből 19 millió 305,000 pengő, 1937-38-ban 39,855,000 pengőből 19,588,680 pengő esik a közutak és hidak céljára.

A kormány egyébként részt vesz törvényhatósági utak állami utá való átépítése, másrészt új utak építése révén,

további 200 millió pengő befektetésével 7500 kilométeres, elsőrendű állami utahálózatot kíván létesíteni.

A terv végrehajtása esetén, a bekötőutakat is számításba véve, az ország minden számottevő vidéke igénybe veheti majd a terményértékesítés szempontjából annyira nagyfontosságú jó utahálózatot.

Agrár újságírói ankét lesz a föld kötelező megművelésének és az öregségi biztosításnak kérdéséről

A Magyar Agrár Újságírók és Írók Országos Egyesülete október hó 22-én, Baross Endre dr. országgyűlési képviselő elnökletével választmányi ülést tartott, amelyen két fontos és időszaki agrárkérdés anketészerű megvitatását készítették elő.

Az egyik a mezőgazdasági népesség öregségi kötelező biztosítására vonatkozó, amelyet — miot ismeretes — több külföldi országot megelőzőre, a közel jövőben törvényjavaslat formájában a Ház elé terjeszt a kormány. A másik annak a kérdésnek alapos megvizsgálására irányul, vajjon

elérkezett-e nálunk is az ideje annak, hogy a mezőgazdasági ingatlanok oksteri megművelése megfelelő formában kötelezővé tetsék.

Vantós Gyula dr. alelnök ismertette az idevágó külföldi jogalkotásokat, majd Faber György, Hegedűs István, Mille Géza, Rothmeyer Imre, Baross Endre dr.

felszólalásai után a választmány úgy határozott hogy

úgy ezt a kérdést, mint a mezőgazdasági népesség öregségi biztosításának ügyét a legközelebbi jövőben ankét keretében napirendre tűzi.

Ezután a választmány elhatározta, hogy a Niederösterreichischer Bauernbund meghívására november hó első felében tanulmányi kirándulást rendez Ausztriába és ennek során meg fogja látogatni a bécsi agrárközponokat, valamint a helyszínen fogja tanulmányozni az osztrák földművelés-társadalom intézményeit, még pedig egy raktárszövetkezetet, sajtógyárat, tejmunkásképző iskolát, tehénüzemet, szeszgyárat, pinceszövetkezetet és vinclérliskolát.

A tanulmányi kirándulás iránt az Egyesület tagjai körében igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A választmányi ülés Baross Endre dr. elnök zárószavával ért véget.

El kell filtni a kő- és cementkartell az utépités-vállalástól

A Szegei Munkások Vállalkozó Szövetkezte a társzövetkezetek bevonásával tartott taggyűlésen a földmunkás-gazdasági és szociális bajait és az orvoslást célzó javaslatokat tárgyalta meg.

Karácsonyi Guidó plébános, szövetkezeti ügyvezető, Steuer György dr. és Szabados Mihály dr. titkárok előadásai és a hozzászólások elhangzása után elhatározta a taggyűlés, hogy mélyépitőipari munkákat, ut-, vasut-, csatorna- és vízipitést végző

földmunkásokat ipari munkásoknak kéri minősíteni és ennek megfelelőleg volnának a legkisebb munkabérek megállapítandók.

A földmunkások kéri, hogy a megállapított legkisebb munkabérek tényleges fizetését ellenőrizzék.

Azokat a közmunkákat, melyek legnagyobbbrrészt földmunkákból állanak, úgy mint Olaszországban, a kormány által megállapított igazságos egységárak mellett

versenytagyalás nélkül közvetlenül a földmunkászövetkezeteknek kéri odaitelni.

Az olcsó kenyérvető gépeket csak ott alkalmazzák, ahol műszaki szempontból okvetlenül szükséges.

A kő- és cementkartell vége a kormány szigorú ellenőrzése alá, a kőbányákat és cementgyárakat az utépitésektől tiltásuk el,

mert a követ, illetőleg cementet áránlatukba önköltségen állítják be, míg a versenyvállalkozások az anyagot jóval drágábban adják el, amivel a versenyt egyenlőtlenül teszik és azt előre saját javukra döntik el. Az anyagnak önköltségen való szállításával elmaradt hasznot rendszerint a munkabérek leszorításával pótolják.

Az alföldi utépitésekhez szükséges kő- és cementanyag szállításának vasuti fuvardíját, mely az utépités költségeinek 30-40 százalékát teszi ki, le kellene szállítani.

Az öntözőcsatornák építésénél a gépek helyett, ha azt a műszaki szempontok némileg is megengedik, kézimunkaerők alkalmazandók.

Az öntözést telepítéssel kapcsolják össze és szövetkezeti alapon hajtásuk végre.

Az öntözési munkák megtárgyalásába a munkásérdekéket megóvathatás végett a földmunkászövetkezeteket és a szociálpolitikusokat is vonják be és

az öntözőcsatornák építésébe a földmunkászövetkezeteket kapcsolják be.

Végül kéri, hogy földművelészövetkezetek útján biztosítsanak a földmunkások részére munkaalalmat és megélhetést.

A földmunkászövetkezetek határozatukat a kormánynak és a törvényhozás tagjainak küldik meg.

Évszázados mulasztást pótol tiz év utépitése

A mezőgazdasági termékek értékesítése szempontjából, tehát az agrár Magyarország nemzetgazdaságára nagy fontossággal bír az a kérdés, mennyi és milyen minőségű út áll az ország lakosságának rendelkezésére. Ha a multha visszatekintünk, bizony azt kell megállapítanunk, hogy az utak kijelölésekor és megépítésekor bizony nem mindig elsősorban vették figyelembe a mezőgazdaság, illetve a gazdátársadalom érdekeit, aminek nem kis része van abban, hogy a mezőgazdaság a néhány évtized előtti súlyos helyzetbe süllyedt, amelyből, természetesen, még sokáig nem tud teljesen kikerülni.

Az utóbbi tiz-tizenkét év alatt azonban fokozatosan teret hódítottak maguknak a mezőgazdasági szempontok a magyar utépitkezési politikában. Ennek eredményeképpen

az utolsó 12 év alatt az állami közutak hossza 3675 kilométerről 4439 kilométerre emelkedett.

Az emelkedés tehát több, mint 20 százalékos, vagyis

tizenkét esztendő alatt a századok alatt megépült utak egyötödét építette meg a kormányzat.

A vármegyék és törvényhatósági városok által fenntartott utak hossza jelenleg 24.250 km., ebből tízezer

Nem gazdaságos a sertés- és baromfityezés

a törvényesen végett

Rákoshegyi baktériumból

udékli. Kapható és megrendelhető csak IFJ. AULICZYK OTTÓ Budapest, VII, Dohány-uca 84, II. sz. 2. Árak: Demijonnal ab Budapest 3 4 6 8 10 15 20

370 480 710 910 1080 16- 2120 Tanulmányos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

Angora ketrecek eladók

uj, vagy alig használt állapotban. Érdeklődésért „Kom” jellegre kiadónivalba, válaszbélyeget csatolva.

Tapasztalt kertészek állítása szerint a gyümölcsfák ültetésének legalkalmasabb ideje az október. Amint az első éjjeli fagy a fák leveleit lehullatja, a gyümölcsfák ültetését megkezdhetjük s folytathatjuk addig, míg be nem állnak a nappali fagyok. A beszerzett ojtványokat az ültetés megkezdéséig földbe verelve kell tartanunk. A vastagabb és sérült gyökereket elletés előtt éles késsel vissza kell nyírni. Célszerű az ősszel elültetett fák tövét földdel felhalmozni. Az őszi ültetés sokszorosan jobb, mint a tavaszi ültetés. Csak nagyon nehéz, hideg, nyirkos jellegű talajokon ültessünk tavasszal. Az ősszel elültetett gyümölcsfák nyeseit tavaszra kell hagyni.

Az OMGE a buza tözseldegyezésének reformja mellett

Az OMGE növénynevelő szakosztálya és a Magyar Növénynevelők Országos Szövetsége vitéz Rosner István előnközt elvett ülést tartott a Körtelen. Kötény Mihály „A buza minősége és a tözselde” címmel tartott előadást. Ennek alapján a szakosztály beható vita után új határozatot hozott a növénynevelői szempontból élvilág buza tözseldegyezésének új értekezmenetbe módosított tartja szükségének, hogy a buza használatához és gyümölcsösödéséig szerint jegyzetessék a budapesti terménynevelő. Mivel azonban ez a kérdés mezőgazdasági, ipari és közgazdasági szempontból is beható mérlegelést kíván, elvi állásfoglalás az OMGE érdeklődő szakosztályai tudomása hozzá további állásfoglalás céljából, annál is inkább, mert a mutatók technikai akadályok kiküszöbölése bizonyos időt igényel.

A többlet-cukorrépa átvétele

A Magyar Cukorrépa-termelők Országos Szövetsége már hosszabb idő óta tárgyalásokat folytatott a cukorrépa kontingensen felüli répmennyiség átvétel tárgyában. Az egyesület a tárgyalások alapján közölte a szövetséggel, hogy a gyárak az egyes termelőkkel termelési kontingensük térszálalásán terjedő többletterméket használni kívánják mindenképpen 1.50 pengő árban.

Novemberi buzakamaföldes

A Péntéztézi Központ közhírre tette, hogy a buzaüzletheleket folyósított és buzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részleteinek és a buzaüzletheleket kamattörlesztésének bevételeinél folyó évi november havára átszámítási kules gyantán egy métermássa buza 20.20 arany-pengővel kell értékelni.

Legujabb szabadalmu dugattyu nélküli gyümölcsfapermetező készülék

Nincs benne bór, gumi, sem fémugattyú. Nem romlik, nem kopik, szárazán nélkül. Kézvel kézzel azonosítható. Használatát bármilyen édenből, vagy háttünetből, utóbbi esetben az rozsa permetezőgéppel tartályba is alkalmas; belül ónozza is. Váskapát. Kérjen díjtalan leírást a „Vasárnap”-ra való hivatkozással.

Gyártja:

Takács Károly

ny. MÁV előjáró.

BUDAPEST, VI., Kerekes-utca 28.

Telefon: 2-906-79.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A szarvasmarha hizlalása

legeredményesebb akkor, ha 2—3 éves tinókat állítunk be, mert ezek fiatal-ságuk révén a takarmányt jól értékesítik, másrészt finomrostu, lédús és izletes húst szolgáltatnak. Közöttük is legjobb árut remélhetni azokból, melyeknek feje aránylag finom és kicsi, végtagjai rövidek, a hosszú, mély, széles törzshöz képest. Ne feledjük ugyanis, hogy a gerincen (rostélyos, hátszín) és a faron, a lapockán, a combon van értékes hús, tehát olyan állatokot iparkodjunk előállítani, melyeknek e testrészein, a mészáros majd elment közlál. A ilyennek vágószála magas lesz, tehát a vevő szívesen ad érte magasabb árat. A nagy és durva fejű, vastag szarvu és bőrű, durva csontu, nagyhasu göblyű csak olcsón hajlandó átvenni a mészáros, mert aránylag kevés „kimerhető anyagot” talál benne. Ilyeneket tehát lehetőleg ne állítsunk hibába és még kevesebbé hizlaljuk őket soká, mert prima minőség sohasem lesz belőle.

A hus a mészáros szempontjából akkor értékes, ha világosvörös, finomrostu, de azért érett és zsírszövettel átszótt, azaz márványozott. A márványozottság onnan ered, hogy a hus között levő kötőszövetbe fargyu rakódik s így a hus metszésplya úgy tűnik fel, mint a színes márvány, melyben fehér erek futnak. A publikumnak az a véleménye, hogy csak a márványozott hus lédús és izletes, miért is az egyszínűen vörös vagy rózsaszínű húst visszautasítja.

Mintthogy pedig a nálunk hizlalásra kerülő fajták husa csak akkor lesz eléggé márványozott, mikor a bór alatt elég vastag fagygu-réteg van, a mészáros azért tapogatja a marha lebernyegét, haskorcat, továbbá a vállát, bordáit, csipőjét, ülógumóját, mert itt tud leginkább meggyőződni arról, hogy már eléggé márványozott a hizlalt állat. A hizó érétséget a külső is elárulja; ha széles és mély a szügy, a mar nem kiugró, hanem széles, lapos, párnázott, széles, vastag a hát és ágyék, husos a far, melyen lenyulnak a combok, nem feltűnő a lapockának a mellkas oldalára való átmenete, akkor nagy árat remélhetünk a hizóért.

Apró jótanácsok

A gabonamagvak értékes. tápanyagokban gazdag abrakot szolgáltatnak gazdasági állatoknak. Közülük a sertés fogyaszt legjobbat, míg a kérődzőket, tehát a szarvasmarhákat és juhokat a legkevesebbet abrakon lehet eltartani. Mintthogy a szemestakarmányok könnyen értékesíthetők és mert aránylag magas az áruk, etetésük körül takarékoskodni kell kifejteln. Helyettük az egyből nem nehezen értékesíthető, nagyot megü és vizenyős takarmányokat célszerű feleletni. A gabonafélék közül a zabot nem ajánlatos cséplés után azonnal etetni, hanem csak 4—6 heti tárolás után, mert az új zab különösen lovakkal könnyen megbetegedést idézhet elő. Az árpa etetésével takarékoskodjunk, mert ezidőben rossz volt az árpatermés. Az árpat elsősorban sertések részére kell fenntartani. A másodrendű, sok apró gyommagva tartalmazó gabonát darálva etessük, mert különben megorténik, hogy az állat megrágás nélkül nyeli le. Az ilyen apró mag csiraképeségének elvesztés nélkül kerül a trágyába és vele a szántó földre, melynek gyomosodását idézi elő.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Házi szappanfőzés

Házilag szappant főzni csak ott érdemes, ahol megfelelő mennyiségű hulladékszirt lehet összegyűjteni rövid idő alatt. A hosszú ideig gyűjtött hulladék könnyen megferesedik, megbűsösödik, ha pedig pénzt adunk érte, akkor az ott-hozott szappan többé kerül, mint ha készen vesszük azt. Az elhullott malacból, vagy disznóból sok helyen úgy főznek szappant, hogy az egész állatot kezdik főzni, nehogy valami kárba vesszen. Pedig a lug és a tüzelő sok pénzbe kerül és a szappanfőzésnél a hus és csontokat nem lehet értékesíteni, tehát sokkal okosabb, ha csak a zsírtérteget fejtjük le és azt lugozzuk ki.

A házi szappanfőzés úgy történik, hogy 3 kilogramm hulladékszirta fél kilogramm lugo követ oldunk fel 1 liter vízben és ezt hozzáadjuk a megolvasztott zsír-hoz. A keveréket felhígítjuk 6—8 liter vízzel és 3—4 órán át, állandó keverés közben forrásban tartjuk, miközben az elpárologt víz pótoljuk. Mikor a keverék áttárszó, barna, egyszerű tömegző alakult, 1/2—3/4 kg konyhasóval kiegészítjük, miközben még félórán át forrásban tartjuk. A felszinen összegyűlt zsírszappant pár órái állás után nedvesített kendőkkel behélt formába tesszük és dróttal daraboljuk fel.

Szappanfőzéshez szükséges lugo hálzilag úgy készíthetjük, hogy 1 rész szik-sót, 1 rész fahamut, 1 rész otóti mészpórt és 1 rész vizet összekeverünk és ke-tősfenekit kádban kilugozzuk. Mikor a keveréket a kádba tettük, az előbbi víz-mennyiségnek ötszörösét forró ráöntjük, majd a kádat 24 óráig lefedve hagyjuk és akkor az alsó kifolyócsapot kinyitva, a lugot kibocsátjuk. A lebecsót-tott lugot ekkor újból felmelegítjük, visszaöntjük és a kád tartalmával össze-keverve, az eljárást megismételjük. A légsz lug a kád belső, átlátszótt fene-

kén levő szalma- vagy fagyapatrétegen lassan, cseppenként átsziváro és ekkor az alsó csapot megnyitva, valamilyen edénybe eresztjük.

A különböző nerek alatt forgalomba hozott lugo-pótlószerek csak csekély mennyiségben, vagy egyáltalán nem tartalmaznak lugo-t, szappanfőzésre azért ezek nem alkalmasak.

Kánya Terézia

Ételreceptek

Szárzabmosó-leves. 4 deciliter, szép nagyszemű borsót megmosunk és puhára főzzük 1 liter vízben; egy darab felolvasztott vajban egy főzőkanálnyit lisztet szép sárgára pörkölünk, adunk hozzá kevés apróra vágott zöldségtörmelvet, aztán ántöltjük a borsó levével együtt és hagyjuk jól megfőni. Akkor szítan át-törjük, fazékba töltjük, megsózzuk és pirított zsemlyével adjuk asztalra.

Töltött vöröshagyma. Néhány vöröshagymát egészben mennyiségű fehér bor és víz keverékben, habérlevéllel megfő-zünk. Mikor még a hagyma nem tüllyeg, kiszedjük, felső és alsó tetejét kissé le-vágjuk és szírtő óvatosan kitöltjük. Az egyes hagymatörmelkeket egyenként meg-töltjük rizskásával, szalonával és ve-gyes húsvaldókkal és a már elkészít-tett borkeverékben megpároljuk. Mikor a töltelék megfőtt, egyenként kiszedjük, a tölteléköt pedig hízban be-öntjük, kevés tejfőt adunk hozzá és visszarakva a hagymákkal, betároljuk.

Prófitalépn. Negyedkilogramm friss vajlat 4 tojássárgájával elkeverünk, aztán 4 kanál porcukorral, kevés citrom-héjjal, fél citrom levéllel és fél kilo-gramm liszttel jól eldolgozzuk. A tészát három részre osztjuk s mindegyiket új-ny vastagra kinyújtjuk, majd tányérral behelyezve, mindegyiket egyforma nagy-ságúra körülvágjuk. Töltsük elkenve, tepsiben megsütjük; egyik lapot rizkél-kefőttel, másikat málnával megkenve, egymásra rakjuk, tetejét pedig vanillás cukorral hintjük meg.

Minimális termelői árak

A hagymakivitel lebonyolító szerv előterjesztésére október 27-től kezdődően a vöröshagyma minimális termelői ára 11.50 P métermássa-nként.

Az Országos Ármegállapító Bizottság legutóbbi ülésén az élő baromfi minimális árait a következőkben állapította meg: csirke 90, tyúk 95, kacska 94, liba 100, pulyka 90, gyöngyös 105 fillér kg-kint. Szat-már, Abauj-Torna, Borsod, Hajdu, Zemplén és Szabolcs megyékben az ár kg-kint 7 fillérel kevesebb. Amennyiben az exportör vagy megbizottja ezen ár alatt vásárolna, vagy vásárolni akarna, a gazdák jelenték az esetet a Külkereskedelmi Hivatal-nak.

A földmivélségi miniszter 1937 október 26-ától kezdődően további intézkedésig a belföldi forgalomban szállítandó burgonya mázsáknál legkisebb termelői árat budapesti paritásában az alábbiakban állapította meg:

Gülbaba 5.60, nyári rózsza 5.40, őszi rózsza 4.40, Ella 3.80, Krüger 3.20, Wohltmann 3.20 pengő. Az árak ékezesi nagyságra, válogatott árura vonatkoznak.

Szekefuvarral Budapestre hozott burgonya legkisebb termelői árat az emlitett rendelet a fenti áraknál 0.80 pengővel magasabban állapította meg.

Az „ANGORAZÖVETSÉG” közleményei

Felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete az évi november hó 26-ika és decembe hó 1-je között az országos tenyésztésvásártelenen nemzetközi baromfi- és kisállat kiállítást rendez. Ez a kiállítás országos és nemzetközi viszonylatban a tavaszi nagy mező-gazdasági kiállítás és tenyésztésvásár után aranyaikban és kihatásában talán a második helyet foglalja el és így kívánatos, hogy tenyésztők, a lehetőségekhez képest, minél nagyobb számban vonuljanak fel ezen kiállításra. A kiállítást és vásárt egyedül maga a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete rendezi. Szövetségünk azonban eljár a rendezésnél a tenyésztő tagjaink érdekének képviseletében. A nevezési díj általában 2 pengő, melyben bennfoglalatik a kiállítás tartamára a takarmányozás költsége is. Felkérünk mindenkit, aki a kiállításban részt kíván venni, hogy velünk azt november hó 4-ig beazárolag egy lap-on közölni sziveskedjék, hogy a szükséges jelentkezési lapokat minden érdeklődő számára még idejében kiküldessük.

Közöljük azon tenyésztőinkkel, akikről a földmivélségi miniszterium az állami gazdasági szakisko-lak számára tenyésztésvásártat vásárolt, hogy az állataikért esedékes vétel-er, előreláthatólag, november hó elején érkezik meg a miniszterium-ból, miután hosszabb időt vesz igénybe a kiutalásoknak az illetékes miniszteriumi ügyosztályokon és számvéveségeken való elintézése.

Többen fordultak hozzánk azzal a kérdéssel, hogy az állatok télidőben is tarthatók-e kinn a szabad ég alatt. Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy az állatok nyíratlan állapotban jobban bírják a hideget, mint a meleget és így semmi akadályja sincs annak, hogy a szabad ég alatt tartassanak. Arra kell azonban gondot fordítani, hogy csapadék — eső, hó — közvetlenül ne érjék az állatokat és így a ketrecek fölfe valamilyen feltételt kívánatos elhelyezni. Azonkívül arra legyen gondunk, hogy a ketrecek elhelyezése ne történjék huzatos helyen és ha a hely huzatos volna, így feltétlenül szükséges az oldalakat is valamilyen szélfogóval körülvenni.

H I R E K

Halottak napja

Reggeli fohász

A sötét éj
Élőzlatta fellegét,
A fényes nap
Szétzárta fénytengerét.
Térdrehullva
Áldom a Mindenhatót,
Hogy meghagya
Ernem ezt az új napot.

REMÉNYI FERENC
(Mátraszőlőse)

Muzsikál a vágó

Napsugárból szótték lágy selyem-
hajad,
Tündérek ringattak ezüst fák alatt,
Szemed két tengerén uszók sok hajó,
Nem fából... vággyakból, vérdéből
való.

Csendes éjszakákon, zajgó nappalton
Itt kísért a szemed, szöke angyalom,
S csak egyetlen hajó szemed tengerén
Szállna vággyakból biztatón felém.

Csak egyetlen hajó, vággyad porszeme,
Hullana két tengerén örvényébe le,
Virágkoporsóban evezéknél tova,
S nem hagyjánk el egymást, tudom,
többé soha!

NYAKAS LÁSZLÓ (Komjádi)

Piros rózsából van...

Piros rózsából van a kapuja fova,
Kerítése körül szagos bazsarózsa,
Kapuvé ropkénny, rajta csökök gerle,
Szűz lilomerdő hívogat a kertbe.

Pirososóku este letépek egy rózsát,
Csillagszemű lányról dalolok egy nótát,
Repkény iven gerle fel a nótára,
Karomba hullt lágyan selyemhajó
lányka.

Vörösem ül a hold csillaghimes ágyán,
Leborul a kertig, csodálja a mátkám,
Adj egy forró csókot aranyhajnal
lányka,
Hadd sápadjon a hold ezüsthalovány-
ra...

TÁBOR ISTVÁN (Csepel)

Hösi emlékmű-avatás Onodón.

Horthy Miklós kormányzó és felesége jelenlétében leplezték le a borsodmegyei Onod községben vasárnap a község 66 hős halottjának emlékművét és felavatták a község országzászlaját is. Az ünnepségen résztvett a környék nagyszámu lakossága és számos polgári és katonai előkelőség. Az első korszort a kormányzó helyezte el az emlékműre.

A hódmezővásárhelyi sokgyermekes anyák ünnepe. Hódmezővásárhely vasárnap ünnepe a sokgyermekes anyákat. Az ünnepségre, amely a Fekete Sas díszteremben zajlott le, a városba érkezett József Ferenc királyi herceg és Anna királyi hercegnő, aki huszonnégy sokgyermekes anyának nyújtott át pénzügyi támogatást és oklevelet. A megkapó aktus után József Ferenc királyi herceg mondott beszédet.

Filléres gyorsvonatok. A MÁV igazgatósága, legalább 500 utas jelenkezése esetén Budapestről Nagykanizsára, Egerbe, Gyöngyösre, valamint Bajórára, Szekszárdra, Balassagyarmatra, Szentendréről és Csongrádról Budapestre filléres gyorsvonatokat indít.

Kommunistaellenes kiállítás Párisban. Lémery szenátor védnökségével érdekes kiállítás nyílt meg Párisban. A kiállítás, amelynek címe „A világ első számu közelisége: a kommunizmus”, igen szemléletes képet nyújt arról a pusztító hatásról, amelyet a kommunista tanok jelentenek és egyben megrázó színekkel eseten a kommunista rémuralom kegyetlenkedéseit. A kiállítás bizonyítékai szerint a szovjetországi rémuralom eddig 11.402.946 orosz polgár életébe került.

A Nemzeti Színházban nemrég mutattak be egy nagyszerű darabot, a Jézusfaragó embert. Annak egyik megrendítő jelenete a székeley favágó haldoklása, amikor rokonai, barátai s a régi engesztelhetetlen ellensége állják körül és izennek vele a másvilágra, korábban elköltözött szereteteiknek. A havasok rengetegebén küszködő egyszerű embereknek ez az ártatlanul gyermekes gondolatmenete csodálatos hatást váltott ki az előkelő színház tulinomult közönségében.

Az emberek lélegzetfójtva néztek egymásra.

— Nini, milyen egyszerű ez! És talán igaz is? Hátha ugy is van?

A halál nem elmúlás a keresztény hitvallásban, csak átmenet a földi életből az örökkévalóságba. Nem szűnik meg a jószágunk, s nem tűnik el a gonoszságunk. Sem a jutalom, sem a büntetés el nem maradhat. Csak mi még nem tudjuk, mi vár reánk.

Üzenhetünk-e az elköltözötteknek? Igen. De csak az Alkotó előtti mély leborulással. A virág, a meggyújtott mécés, az elrebegett ima, mind egyegy üzenet, amelynek egy utja van: a mélységes hit örök szárnya.

Azon szálljon lelkünk a temető csodás birodalmába. S akkor nem leszünk magunkra hagyottak. Szeretünk lelke lebeg körül, szive elől mághoz és imája esd értünk az égi trón előtt.

S megvigasztalódik a magános árva, az elhagyott család, a csonka háza és a rab nemzet egyaránt: a hívó élet elmúlhatatlanságában...

Mézes János

A Ferencváros megnyerte a Középeurópai Kupát. Október 24-én mérkőzött a Ferencváros Olaszország legjobb labdarúgócsapatával, a Lazioval a Középeurópai Kupáért Rómában. A mérkőzést világszerte nagy érdeklődés előzte meg. A magyar csapatnak az előző budapesti mérkőzésből már volt 2 gól előnye, az olasz csapatnak tehát legalább is 3 góllal kellett volna győznie, hogy a kupát elhódítsa. Küzdött is érte minden idegzsárá és izma megfeszítésével honfitársai egységes biztatása mellett. De a magyar virtus is fellángolt! Csak azért se! Szakadó esőben, lotyogó poccsolyákban, bőrig azva kiverkedtek a világraszóló győzelemért. 5:4 a magyarok javára. A csapat lelke ezuttal is Sárosi dr. volt, de Hála bravúrja döntötte el a mérkőzést: elfogta a rettegő Piola 11-esét! A magyar csapat végeredményben 9:6-ra győzött. Elhangzott a magyar Himnusz az örökvaros stadionjában. Büszkénk lehetünk a fiainkra.

Tagterkezetek a Szőlősgazdák Egyesületében. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete kéthetenként, minden hónap második és negyedik szerdáján, este 6 órakor az Egyesület helyiségében (Budapest, V., Báthory-u. 22. II. em.) tagmegbeszéléseket tart. Ezen az Egyesület minden tagját szívesen látják és ott megbeszéljük a piac helyzetét és a szőlőgazdaságot érdeklő különböző aktuális kérdéseket. Az első ilyen tagterkezet október hó 27-én volt, a második november hó 10-én lesz.

A jövő évi mezőgazdasági vásár és kiállítás március 23—28-án

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek az országos vásárt és kiállítást rendező bizottsága Telesi Béla gróf főispán elnöke alatt úgy határozott, hogy a jövő évi kiállítást és vásárt március 23—28-án rendezel meg. Az első napon lesznek a bírálókat, az ünnepélyes megnyitás március 24-én lesz. A jelentőségi határidőt a tenyészállatok csoportjában való kiállításra január 6-án, a többi csoportokban február 15-én állapította meg.

Jó hangzseren játszott a legmagyobb élvonal. Elsőrangú igazán olcsón Reményi országos hírlap kiállítását vasárnapra: Budapest, VI/15. Király-utca 58—60. Kéjjen dímentes, 51. számu árjegyzéket, abból választathat.

Borzalmas kocsiszerencsétlenség. Bukakalász közűs határában tíz munkás felkerekedett egy Budapest felé haladó lovaskocsira. Utközben a kocsi a magas töltésről az árókba zuhant és utasait maga alá temette. Az utasok közül Nagyhazi László 41 éves gyárimunkás a helyszínen meghalt, öv. Csányi János és Ender János gyárimunkás súlyosan megsérültek. A mentők mindkettőjüket az Új Szent János-kórházba szállították. A kocsi több utasát, akik csak könnyebb sérülést szenvedtek, a helyszínen részesítették első segéllyben.

A dánok hidat építettek egy tengerszoros fölül. Dániában most avatták fel a három kilométernél hosszabb új hidat, amely a Falster-sziget és Sjælland-sziget között, egy 3200 méteres tengerszalag fölül épült. Az új világszecsoda avató ünnepségén a dán király is résztvett.

Lázadás egy lepratáborban. A romániai tichiesli lepratábor internáltjai között a napokban egyet be akartak szállítani az örültek házába. A betegek nem engedték meg az örültszállítást. Csoportha verődve kövekkel beuzták az igazgatóság és az apolitikus épületek ablakait s megtámadták az örülteket. A fellázadt betegek a csendőrség fekézte meg. A betegszobák átkutatása során a betegszobák több fejezert találtak, amelyeket a csendőrség elkobozott.

A becsületes megtaláló

A főkapitányság illetékes ügyosztályában megjelenik Kohn és így szól:

— Itt adnak kérem jutalmat a becsületes megtalálónak?
— Itt.
— Nahát akkor itt a pénztárca.
— Találta?
— Igen.
— Jói van, majd ha jelentkezik a gazdája, megkapja a jutalmat.
Kohn örvendezve mondja:
— Akkor már ide is adhatják
— Hogy-hogy?
— Ugy, hogy a pénztárcát én veszteltem el.

Meghalt — a foghuzástól való féltelmében. Különös és tragikus haláleset történt Budapestben egy fogorvosi rendelőben. A 36 éves Luchtmann Lajosnak nagyon fájt a foga. Férje kísérletében elment a fogorvoshoz, aki előkészületet tett a fájós fog kihuzására, de még mielőtt hozzáláthatott volna a műtethez, a szerencsétlen asszony, akinek szivbaja volt, meghalt. Halálát okozta a foghuzástól való féltelmében.

Eltemették Európa utolsó lovasútiát. Európa utolsó lovasútiát beszúntette üzemeltető. A régmúlt időknek ez az emléke a Zágráb közelében lévő Velika Gorica és az arról két kilométernyire fekvő vasúti állomás között közlekedett. Már régóta ezt európa utolsó lovasútiája és derekasan ellentelt az idők múlásának. Az utóbbi időben azonban Velika Goricában is feltűntek a gépkocsik, mindenki autóbuzson járt a pályaudvarra és a lovasút végül is kénytelen volt felszámolni.

Tíz gyermeket halálra gázolt a villámvona. Az amerikai Mason-City közelében az egyik vasúti átjárónál a villámvona ellőtt egy iskolásgyermeket szállító társasgépkocsit. A gépkocsi darabokra tört. Tíz gyermek és egy tanító életét vesztette, tízennyolcan súlyosan megbesülettek.

A növényvédelmi szerek árvizsgálata

Az Országos Mezőgazdasági Kamara többiben fordult előterjesztéssel a pénzügyi kormányhoz, hogy a növényi védekezőszereket felhasználó ásványolajok után a fizetendő kincstári haszonrészesedést engedje el. Egyfeljűleg javaslatot tett a kamara a kormányhoz az összes növényvédelmi szerek árának megvizsgálására is. A gyümölcsstermetelés jövője csak a gyümölcsfák kártevő ellen való védekezés kötelezővé tételével biztosítható. A kötelező védekezésnek azonban fontos feltétele, hogy a védekezőszerek olcsó áron álljanak a termelők rendelkezésére.

A gyapjúárak. A Futura Rt. jelentése szerint az ausztráliai gyapjúpiacon az áresés az elmúlt héten jelentékeny mértékben folytatódott. Ennek megfelelően a Gyapjúbecsítő Bizottság a 2.03 pengős alapárát 1.95 pengőre csökkentette. Ezzel a belföldi átvételi alapár a folyó évi szeptember elsősében 2 pengő alá süllyedt.

Felnyársalta a megvadult bika. Szabó János 73 éves gulyás a kiskőrösi közűs bikaakolban foglalkoskodott. Közben az egyik bika megvadult és a gulyást a szárvál valóságilag felnyársalta, majd összetaposta. Az öreg ember súlyos sérüléseibe még a helyszínen rövidesen belehalt.

A tulzolt lelkiismeretesség áldozata. Balázs II. János rendőrtörzsmester: október 18-án kerekpáron ellenőrzőkerületet tett a fővárosban. Szolgálatá éppen végetért és Balázs visszatért az őrszobára. Közben kerekpárjával ellüthött egy nő, aki azonban csak jelentéktelenül sérült meg, úgy, hogy még kiléte sem sikerült megállapítani. Balázs azonban annyira szöglére vette e véletlen esetet, hogy félőrával a baleset után, szolgálati revolvérrel agyonlőtte magát. A tulzolt lelkiismeretesség tragikusorsu áldozatát nagy részvét mellett temették el.

A fogyatékoság.

Schwarz nőszülni akar. A házasságközvetítő bemutat neki egy lányt, akinek a hátán óriási pupa ékellenedik. Schwarz mánap felkeresi a házasságközvetítőt, és szemrehányó hangon mondja neki:

— Mi az ördögnek mutat be nekem egy pupos nőt, amikor én kifejezetten kikötöttem, hogy a jövőendő belimnek ne legyen semmi testi fogyatékosága.

— Nézze, kérem, — szólott erre a házasságközvetítő — én már látom, hogy magával nem boldogulok. Egy pupot nevez maga fogyatékoságnak?

Nincs szükség a határidős-üzletre

A tőzsdetanács legutóbbi ülésén az elnökség bemutatta a kereskedelem- és közlekedésművelési miniszter leiratát, amelyben a miniszter értesíti a tanácsot, hogy az 1937. évi termésű búzra vonatkozó határidősüzleti forgalom és árjegyzés megnyitásának engedélyezésére névbe előterjesztel kért a földmívelésügyi miniszterrel egyetértőleg nem találta teljesíthetőnek. A leirat rámutat arra, hogy a búza helyes áralakulása szempontjából az idei gazdasági évben — különös figyelemmel az idei gyéngébb termésre és a kínálat útemére —

a tőzsdéi határidősforgalom és a határidősüzletre vonatkozó árjegyzés megnyitását a kereskedelemügyi miniszter szükségletlennek tartja.

Áttérve a napirendre, a tőzsdetanács — az érdekeltek tökéletesbe tájékoztatás-

sának előmozdítására — meghatározta az árüzleti árjegyzési szabályzat módosítását; a módosítás lényege az, hogy az eddigi — a legmagasabb és legalacsonyabb árak rögzítésére szorítottok — árnegotiaitáson kívül —

a jövőben a készáruüzletben kötött egyes ügyletek, részben az árjegyzé tükörök puhatalózdása, de főként az ügyletkötő feleket, illetve a közvetítő ügynökök terhelő bejelentési kötelezettség alapján — az áralakulásra befolyással bíró lényeges feltételekkel együtt maguk is közzétételnek az árjegyzőlapban.

A tanács ezután foglalkozott az árüzleti szokások általános határozatal egyes intézkedéseinek módosításával, amelyek november hó 1-én lépnek hatályba.

REJTŐVÉNYEK

1. Szórejtvény.

csomó vaskerítés

(Beküldte Nagy Lajos Révfutólőröl.)

2. Szórejtvény.

égi test üvegbe tölt E

(Beküldte ifj. Nagy István Szendrőről.)

3. Pontrejtvény.

J . b . o . é . s . e . m . n . e . ö . s . e .

(Beküldte Takács Andrásné Kecelről.)

A rejtővények megjelölését a megjelölés és nyertek névsorával együtt a 47-ik számban közöljük.

A 41-ik számban közölt rejtővények helyes megjelölése:

- 1. Szórejtvény: **Köszén.** 2. Szórejtvény: **Fakó.** 3. Szórejtvény: **Számantafűzet.**

Megjelölték: Niklai István, Kiss János, ifj. Garab Imre, Regös József, özv. Szita Béláné, Kósa Sándorné, Kolencs Kósa Irma, Nagy József, Vass Mór, ifj. Fogas János, ifj. Domonkos Pál, ifj. Vég János, Dévid Gábor, Feledi József és Reményi Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: **Dávid Gábor (Orosháza)** és **Feledi József (Csurgóváros).**

A 42-ik számban közölt rejtővények helyes megjelölését a megjelölés és nyertek névsorával együtt jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATORSZÉ

Készárúpiac. Buza tiszavideki TT kg-os 20,30—20,65, 71 kg-os 20,60—20,95, 79 kg-os 20,55—21,15, 80 kg-os 21—21,25, felsőtiszavideki TT kg-os 20,30—20,60, 79 kg-os 20,60—20,90, 79 kg-os 20,55—21,10, 80 kg-os 21—21,20, ezvebek TT kg-os 20,25—20,50, 78 kg-os 20,55—20,80, 79 kg-os 20,80—21, 80 kg-os 20,90—21,10, rozs pestvidéki 18,70—18,80, ezváb 18,80—19, 19, sörpára kiváló 21—23, sörpára II 19,50—20,50, sörpára 18,50—19,25, **takarómagyárda** Ia 16,50—17, IIa 18,75—18,75, zab Ia 16,70—16,80, IIa 16,60—16,70, **lenyári tisztántúli állomások**: ó áru 14,05—14,15, új 11,10—11,20, ezváb állomások: ó áru 14,05—14,15, új 11,10, finom **buzakóra** 13,70—12,85, **8-as búzabiz** 14,60—15,30 pengő 100 kg-ként.

Határidőpiac. Rozs márciusra 19,82—19,84, májusra 20,02—20,04, tengeri májusra 12,96—12,97 pengő 100 kg-ként.

Magpiac. (A Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) A magpiacon az elmúlt hét folyamán nagy izgalom okozott az érdekeltek között a német magkivitteli megállapodás, mert az élet árát a kereskedelem nem tartotta kielégtetőnek. **Lucernamag** ennek ellenére is a hét végén szilárd volt, majd ismét ellanyhult. **Lohere, bihorbore, szőszbüköny** változatlanul lángha. **Mák** csendes. **Bob** nem változott, **borsókák** az üzlet elcsendesedett. — **A Budapesti Áru- és Értéktőzsdé hivatalos jegyzőkönyve nyersárutól 100 kg-onként, ah Budapest:** köles, fehér 17—19, köles, vöröses 15,50—16,25, köles, ezváb 14—14,50, káposztarepce 30,50—31,50, napraforgó, fehér 21—22, napraforgó, tarka 19,50—20. **Árak** az feladólódások értékenként: **Tök:** nagy, nagyszemű 27,50—29,50, tökmag, kisszemű 26—27,50, mák 107—110, **Viktoriborsó,** sterilizált 18,50—20, Express-borsó, sterilizált 18,50—20, ősziborsó, sterilizált 17—18, lencse, nagyszemű sterilizált 40—45, középszemű 36—40, kisszemű 30—34, **dunai szokványban** 23,50—24, **dunánauti szokványban** 23,50—24, **fejszámgyorsított szokványban** 21,50—22, **gömbölyű fűrjáb** 21,50—22, **hosszú fűrjáb** 21,50—22, **lucernamag** nyersrankás 190—220, **löhernemag** nyersrankás 120—182, **bihorhernemag** 60—65, **büköny** tavaszi 16,50—17, **szőszbüköny** 40—45, **csillagfűrti** fehér lapos 12,50—12,75 pengő.

Takarmányvásár. Árak mm-ként, pengőben: **Rétliszén,** IIa 4—4,70, IIIa 3,20—3,80, **muharszén** 4,20—6,50, **lucernamag** 6,50—7,80, **alomszalma** Ia 4—5, **Cirolkvitellék** az elmúlt héten 6 vagou volt, melyből **Franciaország** 4.

Langyelországra 1 és Ausztriába 1 vagon ment.

Vágómarhavásár. Bika, magyar, IIIa 51, bika, tarka, Ia 90—92, IIa 82—88, IIIa 50—54, ökör, magyar, Ia 70—84, ökör, tarka, Ia 70—78, IIIa 46, tehén, magyar, IIa 64—76, tehén, tarka, Ia 84—92, kivételesen 93—94, IIa 50—88, IIIa 46—58, **bivaly,** magyar, 40, **nóvenyék** (éves) 72—80, kicsontozni való 32—42 fillér kg-ként.

Tenyészmarhák és iármosok. Ia belföldi jármosok (tarka) és beállítási való tinó 84—88, Ia belföldi iármosok (fehér) 88—88, 1 1/2 éves úszó 80—88, 1 1/2 éves tinó 96—100, fiatal, friss fejésű 50—56 fillér kg-ként.

Borjувásár. Ia 117—122, IIa 110—116, IIIa 96—105 fillér kg-ként.

Lóvásár. Könnyeb kocsiló (hintós és jukker, stb.) 570—600, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 410—1000, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 300—550, alárendelt ló 50—300, vágó ló 45—200 P.

Sertésvásár. Szedettterítés Ia 106—108, IIa 104—104, IIIa 98—102, angol tőkesertés 108, kiv. 110, exportcsir márkázott vágóhidon átvéve, csomózás nélkül 164, felsértés szalonnával Ia 142—144, IIa 140—142, felsértésűs Ia 140—148, IIIa 132—140, sózott szalonna 3 darabos 140 fillér kg-ként.

Juhárk. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürü darabonként, 50 kg súlyban 50—56, prima, fiatal bátyán páronként, legalább 80 kg súlyban 54—64 fillér kg-ként, gazdaságban, etetés-látás után mázsáiba, 3 kg súlyvevővel.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiac árai: Marhabőr 40 kilónál nehezebb, magyar 130, tarka 140, a 40 kilónál könnyebb marhabőr kilója 10 fillérről kezdődik, Tarka bikabőr 45 kg-ig marhabőr árban, 55 kilóig 95—100, borjubőr, hosszú lábbal 220, rövidlábú borjubőr 225—245, merino juhőr zöldsúlyban 100—150 fillér kilónként. **Mészáros-lóbar** darabonként 18 pengő, kisebb lóbarért 10—20 százalékkal kevesebbet fizettek.

Zsir és zsirszaloma. Szalonna, olvasztani való 152—168, sózott 172—200, füstölt 190—240, háti 170—188, repertó 180—200, sertészsír helyből 172—184 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. **Élő baromfi:** Tyúk 200—350, csirke, rántani való 90—150, sütni való 140—240 fillér darabonként. **Lelet baromfi:** Tyúk 140—180, csirke, rántani való 140—270, sütni való 140—270, rucá sütni 130—160, lud húzó 150—180, libamáj, nagy 500—800, kicsi 300—500 fillér kg-ként. **Tea** 10-10 darabig 10—12, főzőtejszó 9—10, apró 8—9 fillér darabonként.

Zöldész. Sárgarépa 12—14, petrezselyem 12—14, kevert zöldész 16—24, zeller 4—16 (db-ja), kalabré 3—8 (db-ja), karfiol 16—36, vöröshagyma, makói 12—16, kőszemes 10—12, fokhagyma 26—40, cékla 10—20, fejeskáposzta 12—20, savanyított káposzta 32—40, kelkáposzta 12—20, vöröskáposzta 24—36, fejesaláta 4—14 (db-ja), torma 60—200, burgonya, Gölbaba 9—12, ősi rósa 7—10, nyári rósa 9—12, Ella 6—8, kifli 16—20, tömör csiperkegomba 100—200, szegfűgomba 140—200, áti vargánya 120—200, szártított 400—1000, uborka, vizes 60—80, ecetes 100—120, zöldborsika, apró, hegyes 16—30, nagy, göbnyi való 12—40, tök, főző 8—16, sütőtök 12—16, paradicsom 16—30, zöldbab 32—100, zöldborsó, hüvelyes 36—100, sóska 16—30, paraj, tisztított 12—20, feketeetek 16—24 fillér kg-ként. **Zöld tengeri darabonként** 3—8 fillér.

Gyümölcs. Alma (nemes) 50—140, birsalm 30—80, körte (nemes) 60—110, aszaltszilva 140—180, szilvák 120—140, gyümölcsök 130—320, naspolya 45—88, csemegegyümölcs 76—120, kevert szőlő 30—64, közönséges szőlő 24—30, áti keménybőrű 50—100, átlóbb 260—340, meggybőrű 320—440, mandula, keménybőrű 60—80, hájazott mandula 440—640, gesztenye 30—100 fillér kg-ként.

Borpiac. A szilret az Alföldön — két-három tömzertemelő vidéket kivéve — teljes befőzéséhez közeledek. A tokaj-hegyaljai borvidéken a jobb minőségű előállítására törekvő gazdák csak most kezdik meg a szilretet. A mustok és uborok ára változatlan, az óbor írátn esély a kereslet. Az elmúlt héten **Németország** I. vagon bort és 6 vagon **Brennweint,** ezenkívül **Svájcha** 20, **Franciaország** 5 vagon bort szállított. **Csehszlovákia** és **Lenyelország** felé kivittelnél a rendes keretek között mozo.

Szesz és szeszitalok. A szeszpiac az összes szeszfelét ára változatlan. A kicsinybirtalmi forgalom a rendes keretek között mozo. Az egyes gyümölcsalínka-féleiben kénebb volt az üzlet, az árai változatlanok. **Törökypálinka** 260, **szepálinka** 270—275, **szőlővín** 4—4,10.

barackpálinka 3,50—6, eperpálinka 3,30, borpálinka 3,40—3,30 pengő 10 000 literfokozóként, III. táblázat szerint, + 3% forgalmi adó.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára. **Száz pengőnél többre kerül száz darab:** Angol font 1670—1690; dollár 336,00—340,90; kanadai dollár 335—340; holland forint 186,80—188,60 pengő. — **Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:** Csehekrona 11,10—11,80; szerb dinár 7,35—7,85; francia frank 11,05—11,55; lengyel zloty 60—61,40; román leu 2,85—3; bolgár leva 3,60—4; olasz líra 16,90—17; osztrák schilling 80—80,70; svájci frank 77,75—78,65 pengő. Ezekhez az árhozhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, X. 31. Állat- és kirakódás: Cegléd, Felsődabas, Újköcske. **Ló-, marha- és kirakódás:** Balatonlelle. — **Hétfő, XI. 1. Állat- és kirakódás:** Nagykapornak (bizonytalan), Ráckeve. — **Kedd, XI. 2. Állat- és kirakódás:** Baktalórántháza, Bálvány, Beled, Dunaföldvár, Győrsszoyka, Iván, Mezőtur, Pécs, Ráckeve, Simontornya, Szabad-szentkirály (bizonytalan), Szerencs, Székszó, Tata, Villány. **Ló-, marha- és kirakódás:** Kadarkút, Karmacs, Kerkaszentmiklós, Kéthely, Meryne, Nagykiszcsa. **Ló-, marha- és sertésdás:** Cegléd. — **Szerda, XI. 3. Állat- és kirakódás:** Dunaföldvár, Jánoshalma, Kálló-szemén, Kaposvár, Létény, Mezőköveskháza, Simontornya, Tata. **Ló-, marha- és sertésdás:** Miskolc. — **Csütörtök, XI. 4. Állat- és kirakódás:** Alattány, Balatonfőlkajár, Eöcs, Gyömk, Lövő, Nagypécsely, Sátoralaujhely, Tass. **Ló-, marha- és sertésdás:** Celdömök. — **Örd, Tiszafüred. Sertésdás:** Kiskörmend, **Marha- és kirakódás:** Óri-szentpéter, **Ló- és marhavásár:** Pacsa. — **Péntek, XI. 5. Állat- és kirakódás:** Göröcsny, **Ló-, marha- és kirakódás:** Alsószék, Atalja, Darány, Marcali, Mike, Tiszalca, Zalaújvár. **Sertésdás:** Aszód. **Sertés- és kirakódás:** Bui, **Ló-, marha- és sertésdás:** Ezer, Gyöngyös, Vác. **Marha-, sertés- és kirakódás:** Vép. — **Szombat, XI. 6. Állat- és kirakódás:** Lénárdarék (bizonytalan), Velence. **Ló-, marha- és sertésdás:** Kisújszállás.

Arany- és ezüstpénzek ára

Ezüstpénzek: 1 darab ezvkoromás 36 fillér; kétkoromás 72 fillér; ötkoromás 1 pengő 80 fillér; régi egyforintos 96 fillér.

14 karátos tőmbrarany crramonként 3 pengő 10 fillér.

Szinarany kilogrammja 5760 pengő.

Szinezüst kilogrammja 90 pengő.

Rádióműsor

Budapest I.

VASÁRNAP, X. 31.

8.30: Hírek. **9:** Ref. istentisztelet. **10:** R. k. istentisztelet. **11.15:** Evengélizus istentisztelet. **12.30:** Pontos idő, időjárás-és vízállásjelentés. **12.30:** Operabázi zenekar. **13.10:** „A megtérített pász elhelyezése”, Koch János, a P. K. igazgatójának előadása. **14:** Emlekezés Tisza István halálának évfordulóján. **14.15:** Hangszerek. **15:** Időszertű gazdasági tanácsos előadás. **15.50:** Cigányzene. **16.30:** „A felvilágosított folyó Kánaán”. **17:** Gábor Zsuzsa énekel. **17.30:** „Zenés rádió”. **17.40:** „A Felhő Házról a farmerhez”. **18.10:** Kállay Miklós előadása. **18.45:** Kállay Miklós előadása. **19.15:** Szalonzenekar. **20.10:** „A bor”. **Irta Gárdonyi Géza.** **20.10:** Hangversenyzenekar. **23.30:** Jazz.

HÉTFŐ, XI. 1.

9.30: Hírek. **10:** R. k. istentisztelet. **12.20:** Pontos idő, időjárás-és vízállás-jelentés. **12.30:** Hangszerek. **13.30:** „A rádió a magyar kultúra szolgálatában”. **13.45:** Operabázi zenekar. **15.10:** Bisztray Gyula dr. korrajza. **15.40:** Hajdu István gondozóné. **16.10:** Nyelvészeti cserevész. **16.35:** Dalkar. **17.15:** Elek Artur előadása. **17.45:** Szalonfőző. **19:** „Nemzetiségek a háború előtt”. **19.30:** Hangszerek. **19.50:** P. Bangha Béla előadása. **20.30:** Hangversenyzenekar. **21.40:** Hírek. **Halottaknapja** előestéje való tekintettel a rádió további műsora nem ad.

Allandó közéleti és képzőművészeti hírek

6.45: Torna, utána hangszerek. **10:** Hírek. **10.20:** és **10.45:** Két felolvasás. **11.10:** Vízjelzés. **12:** Harangszó, időjárás-jelentés. **14.40:** Időjelzés, stb. **16.45:** Pontos időjelzés, stb. **00.05:** Hírek.

KEDD, XI. 2.

9.30: Hírek. **10:** R. k. istentisztelet. **12.05:** Szimfonikus zenekar. **16.10:** „Asz-szonnyok tanácsadása”. **17:** „Az év hangzó”. **17.25:** Sugár Viktor orszónál. **18:** „A régi vízivárosi temető”. **18.30:** Szalonzenekar. **19.45:** „A Budapesti Ének- és Zenekaregyesület hangversenye”. **21.55:** Időjárás. **22.45:** Hangszerek. **Halottaknapja** való tekintettel a rádió további műsora nem ad.

SZERDA, XI. 3.

12.05: Osváth Julia énekel. **13:** Szalonzene. **16.15:** Diákféltóra. **17:** „A kézművesipari termékek karácsonyi promozandája”. **17.20:** Magda Rusy zongorázás. **18:** „Régi és mai emberek a Távokelent”. **18.30:** Luzossy István fúvósok. **19.30:** Operabázi előadás. **Tanműhely.** **Szvegét** és zenéjét szerezte Wagner Richard. **22:** Hírek. időjárás. **23.25:** Jazz.

CSÜTÖRTÖK, XI. 4.

12.05: Cigányzene. **13.30:** Szalonzene. **16.15:** „Házirtási tanácsadó”. **17:** „Méhészeti tanfolyam I. rész”. **Valló Árpád** gazdasági tanácsos. **Méhészeti fűtelligyelő előadása.** **17.30:** Hangszerek. **18.10:** Tóth Árpád versét. **18.30:** Jazz. **19:** „Az ezüstidő”. **Zenét** szerezte Buttykay Ákos. **21.15:** Dohnányi Ernő zongoraszona-estje. **22:** Hírek. időjárás. **23.30:** Beszárk-zenekar.

PÉNTEK, XI. 5.

12.05: Szimfion Szergej balafalka-zenekara. **13.30:** A rendőrség fúvószenekara. **16.15:** Diákféltóra. **17:** Fuvola-hangverseny. **17.30:** „Anabók”. **Ferenek Sári** előadása. **18:** Hangversenyzenekar. **19.15:** Külligyi negyedóra. **19.30:** Magyar nóták. **20.20:** Vágóné Marost és Vendrey Ferenc előadása. **21.30:** Melles vonásnyez. **22.40:** Szalonzene.

SZOMBAT, XI. 6.

12.05: Postászenekar. **13.30:** Hangszerek. **16.15:** Surányi Kálmán meséje. **17:** Kézzongorás jazzműsor. **17.30:** „A magyar kávé birodalmában”. **18.10:** Cigányzene. **19:** „A dolomit mábo leánya”. **21:** „Aranyrémek dalosok — aranyrémek dalirák ünnepe”. **21.55:** Időjárás. **22.05:** Jazz. **23:** Cigányverek-zenekar.

Budapest II.

Vasárnap, X. 31. II: Unitárius istentisztelet. **15:** Hangszerek. **16.35:** Cigányzene. **19.15:** Előadás. **20.05:** Szalonzene. **20.45:** Hírek. **21.05:** Hangszerek. — **Hétfő, XI. 1. II:** Német nyelvlecke. **18.30:** Művészeti előadás. **19:** Ének. **20.20:** Hírek. — **Kedd, XI. 2. II:** **18.30:** Mezőgazdasági felőra. **19:** Francia nyelvlecke. **19.45:** Előadás. **20.15:** Hírek. — **Szerda, XI. 3. II:** Cigányzene. **18.30:** Olasz nyelvlecke. **19.30:** Elbeszélés. **20:** Szalonzene. **21.20:** Hírek. **21.40:** Hangszerek. — **Csütörtök, XI. 4. II:** Hangszerek. **18:** Jazz. **18.30:** Angol nyelvlecke. **19:** Előadás. **19.30:** Gordonka. **20.15:** Hírek. **20.40:** Cigányzene. — **Péntek, XI. 5. II:** **20.30:** Gyórlás. **19.35:** Cserevész. **20:** Hírek. **20.30:** Hangszerek. — **Szombat, XI. 6. II:** Missziós üzenetek. **18.05:** Előadás. **18.30:** Mezőgazdasági felőra. **19:** Ének. **19.35:** Szalonzene. **21:** Hangszerek.

Olvasóink figyelmébe

Előfizetőink figyelmébe ajánljuk, hogy a **VASÁRNAP** csempáján állandóan közlőjük csempaszámunk számát (25.153), azért, hogy azok, akik nem örzik meg a befizetési lapot, ne kényserüljenek postautalványon küldeni az előfizetési díjat. Az ugynevezett

biánkó-befizetési lapot az áttutalás mindössze 9 fillérbe, postautalványon pedig 22 fillérbe kerül.

A megtakarítás tehát 13 fillér. A befizetési lapot postahivatalokban lehet kapni. A **VASÁRNAP** kiadóhivatala

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSEG
FELÜLŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.